

אב התשע"ז, אוגוסט 2017

מדריך לממנה- ייפוי כוח מתמשך

מדריך זה כתוב בלשון זכר, אך מיועד לנשים ולגברים כאחד.

המדריך מופנה בעיקרו אל הממנה אך גם מיופה הכוח ועורך הדין, עורך ייפוי הכוח, יוכלו למצוא בו מידע שימושי רב.

האמור במדריך זה מהווה מידע כללי ואין לראות בו תחליף לייעוץ משפטי.

ראשי פרקים

הקדמה

פרק 1- מהו ייפוי כוח מתמשך?

פרק 2- הממנה ומיופה הכוח

פרק 3- סוגי העניינים שניתן לכלול בייפוי הכוח המתמשך

פרק 4- עריכת ייפוי כוח מתמשך, הפקדתו ומשלוח תזכורות לממנה

פרק 5- כניסת ייפוי הכוח המתמשך לתוקף

פרק 6- ייפוי כוח בתוקף

פרק 7- ביטול ופקיעת ייפוי הכוח המתמשך

פרק 8- אנשים "מיוחדים" וקבלת מידע

פרק 9- דגשים

פרק 10- מידע כללי

הקדמה

מדריך זה נותן לך מידע אודות ייפוי כוח מתמשך וניתן למצוא בו הסברים והנחיות כיצד הוא ייערך ומה השימוש שייעשה בו.

"ייפוי כוח מתמשך" הוא הסדר משפטי שהוסף במסגרת תיקון 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב–1962 (להלן: "החוק"). התיקון מבטא תפיסה חברתית חדשה ביחס לאנשים עם מוגבלויות, אשר שמה במרכז את זכותו של כל אדם לחיות את חייו בהתאם לבחירותיו ולרצונו. תפיסה חברתית זו מדגישה את יכולותיו של האדם ולא את מוגבלותו, ומכירה בחובתה של המדינה לאפשר לכל אדם למצות את יכולותיו באמצעות קידום ופיתוח של מנגנוני תמיכה, סיוע והגנה, גם אם יכולותיו או כשרותו המשפטית הוגבלו, מסיבה כלשהי, באופן זמני או קבוע.

כיום קיימים בחוק שלושה הסדרים שמטרתם לסייע ולתמוך באדם המתקשה לנהל את ענייניו בעצמו, בהתאם לבחירתו ולרצונו:

1. ייפוי כוח מתמשך

2. תמיכה בקבלת החלטות

3. אפוטרופסות

בנוסף, קיימים אמצעים חוקיים להגנה על רכוש מסוים, כגון: רישום הערת אזהרה על נכס מקרקעין או מינוי מורשה חתימה בחשבון הבנק.

מגוון ההסדרים מאפשר להתאים לכל אדם הזקוק לסיוע ולתמיכה את "החליפה האישית" הנכונה עבורו לפי רמת תפקודו, באופן מכבד, ופחות מגביל בהתאם לרצונו, לצרכיו וליכולותיו.

פרק ראשון: מהו ייפוי כוח מתמשך?

ייפוי כוח מתמשך הוא מסמך משפטי המאפשר לך לתכנן את עתידך בשלב בו הנך בעל יכולת ומסוגלות לקבל החלטות ולבצע פעולות. בייפוי הכוח המתמשך אתה יכול לקבוע כיצד ייראו חיך **בעתיד**, אם תגיע למצב שבו לא תהיה מסוגל לקבל החלטות או לנהל את ענייניך בהיבטים מסויימים (המונח שהחוק קובע הוא: "להבין בעניין") מסוים או לקבל החלטות בקשר אליו, ולמנות אנשים מהימנים עליך **כמיופי כוח** אשר יפעלו בשמך ועבורך, בתחומים שונים הנוגעים לחיך.

האדם שמנסח את ייפוי הכוח מכונה בחוק "הממנה". אתה כממנה יכול לקבוע באילו עניינים תוכל לקבל את עזרתו של מיופה כוח שתמנה, ומה יהיו סמכויותיו.

באפשרותך לשנות את ייפוי הכוח המתמשך על ידי הפקדת ייפוי כוח מתמשך חדש או לבטלו בכל עת, (זאת, אם לא הגבלת בעצמך את אפשרות הביטול בייפוי הכוח

עצמו). החוק קובע עילות נוספות לביטול ולפקיעת ייפוי הכוח המתמשך אשר יפורטו בהמשך.

האם קיימים מנגנוני פיקוח בייפוי כוח מתמשך?

ייפוי כוח מתמשך הוא הסדר משפטי המבוסס על בחירה אישית של הממנה ועל מערכות יחסים משפחתיות או חברתיות של קרבה ואמון - הממנה בוחר בן משפחה, אדם אחר הקרוב אליו או איש מקצוע המהימנים עליו ואשר הוא סומך עליהם לשמש כמיופיי כוחו. בנסיבות אלה סבר המחוקק שאין הצדקה למנגנון פיקוח שוטף כפי שחל על אפוטרופוסים.

יחד עם זאת ישנם מספר "איזונים ובלמים", שמטרתם לוודא שייפוי הכוח אכן נערך מבחירה ומרצון חופשי שלך תוך הבנה מלאה של תוצאותיו, המאפשרים פיקוח על מיופה הכוח:

1. ייפוי הכוח ייערך ויאושר על ידי גורם מקצועי, עורך דין, אשר אין לו עניין אישי בייפוי הכוח ואשר עבר הכשרת חובה של האפוטרופוס הכללי (בייפוי כוח רפואי הגורם המאשר יכול להיות גם רופא, אח, פסיכולוג או עובד סוציאלי).
2. נקבעה חובת הפקדה של ייפוי הכוח אצל האפוטרופוס הכללי אשר ינהל מאגר הפקדות של ייפויי כוח מתמשכים.
3. האפוטרופוס הכללי ישלח לממנה תזכורות על קיומו של ייפוי כוח המופקד במאגר וכן הודעות שונות, כדי לוודא שייפוי הכוח משקף את רצונו העדכני.
4. **הממנה רשאי לקבוע אנשים נוספים שיהיה על מיופה הכוח ליידעם על כניסת ייפוי הכוח לתוקף וכן על פעולות והחלטות שהוא מבצע עבור הממנה ("מיודעים").** המחוקק סבר, שכאשר הממנה בחר ליפות את כוחו של אדם מוכר לו, אין צורך בהתערבות של המדינה ביחסים ביניהם באמצעות מנגנון פיקוח שוטף כפי שחל על אפוטרופוסים. עם זאת, הממנה יכול לבחור גם בהטלת פיקוח של האפוטרופוס הכללי על מיופה הכוח.
5. מנגנון קבלת מידע מהמאגר – נקבעו מספר גורמים הזכאים לקבלת מידע על ייפוי הכוח המתמשך (קרובי הממנה, המיודעים, מוסדות מדינה וכו').
6. על מיופה הכוח למסור לאפוטרופוס הכללי הצהרה על התקיימות התנאים לכניסתו של ייפוי הכוח לתוקף. הודעה זו נשמרת במאגר האפוטרופוס הכללי ומסירתה היא תנאי לתוקפו של ייפוי הכוח המתמשך.
7. נקבעו הנחיות ומגבלות ביחס לפעולתו וסמכויותיו של מיופה הכוח:

- א. על מיופה הכוח לפעול בהתאם לרצון הממנה (החוק מפרט כיצד עליו לפעול על מנת לברר ולהתחקות אחר רצון הממנה).
- ב. מיופה הכוח אינו מוסמך לבצע פעולות מסוימות ללא הסמכה מפורשת של הממנה בייפוי הכוח או ללא אישור של בית המשפט.
- ג. מיופה הכוח מחויב לשמור מסמכים הנוגעים להחלטות מהותיות שקיבל בענייניו של הממנה ולנהל חשבונות לפי הוראות שייקבעו.
- ד. על נכסים משמעותיים כגון נכסי מקרקעין יירשמו הערות במרשמים בדבר קיומו של ייפוי כוח מתמשך בתוקף.
8. ניתן להגיש תלונות על תפקוד מיופה הכוח לממונה על תלונות ציבור אשר יבררן בסיוע מפקחים של האפוטרופוס הכללי.
9. נקבעה נגישות גבוהה של פניה לבית משפט על ידי מי שסבור כי מיופה הכוח חורג מסמכויותיו או אינו נוהג לטובת הממנה.

פרק שני: הממנה ומיופה הכוח

הממנה – מי יכול למנות מיופה כוח?

הממנה חייב להיות תושב ישראל, בגיר (כלומר – מי שגילו מעל 18), המבין את משמעות ייפוי הכוח המתמשך, מטרותיו ותוצאותיו. אם הממנה הוא אדם עם מוגבלות יש לאפשר לו התאמות והנגשה לפי **חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות** (לדוגמה: לאדם עם עיוורון או כבדות ראייה יש להקריא את הטופס; לאדם עם מוגבלות שמיעה יש לסייע במערכות עזר לשמיעה; לאדם עם מוגבלות שכלית יש לעשות "פישוט לשוני" והנגשת השפה והמונחים המשפטיים וכו')

מיופה הכוח – מי יכול להתמנות כמיופה כוח?

החוק מייעד את תפקיד מיופה הכוח לאיש אמון של הממנה, להבדיל מאדם שימלא את תפקיד מיופה הכוח במסגרת עיסוק מקצועי. לפיכך מיופה הכוח חייב להיות אדם "יחיד" (כלומר מי שאינו תאגיד) מעל גיל 18. כמו כן, לא ניתן למנות אדם אחד לשמש כמיופה כוח עבור יותר משלושה ממנים (אלא אם בני משפחתו).

מטבע הדברים, על מיופה הכוח להיות בעל יכולת לנהל את ענייניו של הממנה ולכן אדם לא יכול לשמש מיופה כוח אם לו עצמו מונה אפוטרופוס או שנכנס לתוקף ייפוי כוח מתמשך שהוא ערך לגבי עצמו.

בענייני רכוש, לא ניתן למנות מיופה כוח אם הוא הוכרז על ידי בית המשפט כפושט רגל (אלא אם כן ניתן לו הפטר לאחר הכרזתו) או אם הוא נקבע ע"י בנק ישראל כלקוח מוגבל חמור .

כדי למנוע ניגוד עניינים ולהפחית את החשש לניצול לרעה והשפעה בלתי הוגנת, נקבע שלא יכול להתמנות כמיופה כוח מי שמספק לממנה שירותים מסוימים תמורת תשלום – ובכלל זה, עורך דין או בעל מקצוע אחר שבפניו נערך ייפוי הכוח, מי שמספק תמורת תשלום לממנה מגורים או טיפול רפואי, סוציאלי, סיעודי או שיקומי (אלא אם הוא קרוב משפחה של הממנה).

שיקולים בבחירת מיופה הכוח

חשוב מאד להדגיש: הבחירה באדם אחר שיפעל בשמך צריכה להיעשות מתוך רצון חופשי ולא כדי לרצות מישהו או כדי לא לפגוע בו. מדובר בהחלטה משמעותית אשר תשפיע על חיך המחייבת בחינת שיקולים עניינים.

בין היתר, חשוב לשקול האם התקשורת ביניכם היא טובה, האם מיופה הכוח מיטיב להכיר אותך, האם אתה סומך עליו שהוא יפעל לטובתך, האם הוא יודע ומבין את רצונותיך ובחירותיך, האם הוא מתנהל באופן אחראי בענייניו, האם שגרת חייו מאפשרת לו להיות זמין ונגיש למילוי התפקיד וכו'.

ניתן גם למנות אדם מסוים לתפקיד מיופה הכוח **בשל מקצועיותו**, למשל במקרים של ריבוי נכסים או קשר ארוך שנים ויחסי אמון עם בעל מקצוע מסוים (למשל עו"ד או רואה חשבון).

קבלת הסכמת מיופה הכוח לתפקיד

עליך לקבל את הסכמתו של מיופה הכוח להתמנות כמיופה כוח עבורך ולפעול בהתאם להנחיותיך בייפוי הכוח המתמשך. לשם כך עליו להכיר את תוכנו של ייפוי הכוח המתמשך ולחתום עליו בפני עורך דין לאחר שניתן לו הסבר על סמכויותיו, אחריותו וכלל המשמעויות הנובעות מכך.

הסכמת מיופה הכוח צריכה לכלול גם חתימה על **טופס וויתור על סודיות** לצורך בדיקת תנאי כשירותו לתפקיד כפי שנקבעו בחוק ופורטו לעיל.

מינוי מספר מיופי כוח במקביל ומיופה כוח חליפי

יפוי כוח מתמשך חייב לקבוע לפחות - מיופה כוח אחד ואין מגבלה כמותית על בחירת מספר מיופי כוח. אתה יכול לקבוע מיופה כוח יחיד שיכול להיות אחראי לכל העניינים או לחלקם או לקבוע מספר מיופי כוח, בין אם לאותו עניין או לעניינים שונים ולהגדיר את שיתוף הפעולה ביניהם. יתרון של מינוי מספר מיופי כוח הוא שאם אחד מהם לא יוכל לשמש כמיופה כוח, מסיבות שונות, ימשיכו מיופי הכוח האחרים לפעול בהתאם לייפוי הכוח.

בנוסף, כדי להבטיח שייפוי הכוח המתמשך לא יפקע במקרה שמיופה הכוח הראשון לא יוכל לבצע את תפקידו (למשל בעל מקצוע שרשיונו נשלל) מומלץ שתמנה גם מיופה כוח חליפי.

פרק שלישי: סוגי העניינים שניתן לכלול בייפוי הכוח המתמשך

ייפוי כוח מתמשך יכול לחול על עניינים רכושיים ועל עניינים אישיים (שיכולים לכלול גם את העניינים הרפואיים), כולם או חלקם, הכול בהתאם לרצונך ולבחירתך.

מה המשמעות של ייפוי כוח לעניינים רכושיים ולעניינים אישיים?

ייפוי כוח מתמשך לעניינים רכושיים – משמעו סמכות לקבל החלטות ולבצע פעולות הנוגעות לנכסך לכספים ולהתחייבויות שלך, לרבות ניהול חשבונות הבנק אופן השקעת הכספים, ניהול נכסי נדל"ן או עסק, מיצוי זכויות עבורך ועוד.

ייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים – משמעו סמכות לקבל החלטות ולבצע פעולות ביחס לכלל ענייניך (כולל העניינים הרפואיים) ולמעט העניינים הרכושיים- הכוונה למשל, לטיפול ברווחתך, באיכות חיידך, בסיפוק צרכיך היומיומיים (מזון וביגוד למשל), בשמירה על אורח חיידך התרבותי והדתי, בשיתופך בחיי קהילה פעילים (חוגים ומועדונים למשל), בדאגה לתעסוקה, לימודים או שיקום, ככל שזה ניתן, באחריות לבחירת מקום מגורים עבורך (בבית או בדירה חוץ ביתי) והתאמתו לצרכיך, בטיפול בענייני בריאותך (מעקב רפואי שגרתני, בחירת מטפל מתחום מסוים) ועוד.

ייפוי כוח מתמשך שעוסק בעניינים רפואיים בלבד ניתן לערוך בפני עורך דין וגם בפני בעל מקצוע טיפולי – אח, רופא, פסיכולוג או עובד סוציאלי. בעניינים מסוימים הנוגעים לסמכות מיופה הכוח לקבל החלטה על טיפול או אשפוז פסיכיאטרי של הממנה, יש צורך לקבל הסבר גם מפסיכיאטר ולחתום בפניו.

תוכל למנות מיופה כוח לכלל העניינים באותו התחום או לחלקם בלבד. כך, למשל, באפשרותך לתת ייפוי כוח מתמשך רפואי בלבד ולהגבילו רק לנושא טיפול ואשפוז פסיכיאטרי.

פרק רביעי: עריכת ייפוי כוח מתמשך, הפקדתו ומשלוח תזכורות לממנה

1. עריכת ייפוי הכוח המתמשך

ייפוי הכוח המתמשך ייערך ע"י עו"ד על גבי טופס ייעודי מקוון. (לא ניתן לערוך ייפוי כוח מתמשך כמסמך רגיל).

הוא ייערך וייחתם על ידי עורך דין הרשום בלשכת עורכי הדין, אשר עבר הכשרה מתאימה והוסמך על ידי האפוטרופוס הכללי לערוך ייפוי כוח מתמשכים. את רשימת עוה"ד שהוסמכו ניתן למצוא באתר לשכת עורכי הדין

ייפוי כוח מתמשך שעוסק **בעניינים רפואיים בלבד** תוכל לערוך בפני עורך דין וגם בפני בעל מקצוע טיפולי ובעניינים מסוימים הקשורים בטיפול או אשפוז פסיכיאטרי יש צורך לקבל הסבר ולחתום בפני פסיכיאטר.

החוק אוסר על עורך הדין שעורך את ייפוי הכוח המתמשך להיות בעל עניין אישי בו, למשל: בעל מניות משמעותי בחברה שבבעלות הממנה או שוכר דירה שבעלותו. בנוסף, הוא אינו יכול לשמש כמיופה כוח במסמך שהחתים אותו וזאת לצורך מניעת חשש לניגוד עניינים ביניכם.

על עורך הדין מוטלות החובה והאחריות לפרוש בפניך את החלופות המשפטיות הקיימות (אפוטרופסות, ייפוי כוח מתמשך, תמיכה בקבלת החלטות וכו') כדי להתאים לך "חליפה" בהתאם לצרכיך, לרצונך וליכולותיך ובהתאם להוראות החוק.

עליו לסייע לך לברר את רצונך האמיתי, להסביר לך (שלא בנוכחותו של מיופה הכוח) את ההשלכות הכרוכות במסירת ה"מנדט" לניהול ענייניך בעתיד למיופה הכוח, את חובותיו וסמכויותיו של מיופה הכוח, העניינים שניתן לכלול בו, אפשרות היידוע והפיקוח של גורמים נוספים על פעולות מיופה הכוח (ה"מיודעים"), אפשרות ביטול ייפוי הכוח על ידך ועוד.

על עורך הדין (או בעל המקצוע הטיפולי) להתרשם כי אתה מבין את משמעות ייפוי הכוח וכי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון ובלא שהופעלו עליך לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול מצוקה או חולשה.

במקרה שאתה אדם עם מוגבלות, על עורך הדין להעביר את המידע תוך ביצוע התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ותקנותיו.

במידה ויתעורר אצל עורך הדין ספק בדבר יכולתך להבין את משמעות ייפוי הכוח המתמשך, הוא רשאי להפנותך לקבל חוות דעת מומחה בעניין המסוגלות שלך לחתום על ייפוי הכוח. את חוות הדעת המומחה יש לצרף כנספח לייפוי הכוח המתמשך (סוגי המומחים יקבעו בהמשך בתקנות שיתפרסמו).

עורך הדין יערוך את ייפוי הכוח המתמשך בהתאם להוראותיך. באפשרותך לקבוע "הנחיות מקדימות" בהן תפרט את רצונך בנוגע להחלטות עתידיות שיתקבלו בשמך או פעולות שיינקטו בשמך. הנחיות אלה ידריכו את מיופה הכוח כיצד עליו לפעול בעניינים שנכללים בייפוי הכוח.

בטופס הייעודי יש מקום למילוי מלל חופשי של הנחיותיך עד 8,000 תווים. אם תידרש להרחבה תוכל לצרפה כנספח לייפוי הכוח המתמשך.

חשוב- אם לאחר כניסת ייפוי הכוח המתמשך לתוקף תתנגד לביצוע פעולה או לקבלת החלטה שביקשת את ביצועה במסמך ההנחיות המקדימות, על מיופה הכוח לפעול לפי בקשתך בשעת מעשה ולא לפי ההנחיות שנתת בעבר.

במידה ולא נכללו בייפוי הכוח הנחיות מקדימות, יהיה על מיופה הכוח לנסות להבין את רצונך העכשווי ולחילופין, לנסות להבין מה היה רצונך בעבר, ולחילופין חילופין, מהו רצונך המשוער כפי שילמד מאורחות חייך.

לייפוי הכוח המתמשך תצורף **הסכמת מיופה הכוח** לשמש בתפקיד, לאחר שהוסבר לו ע"י עו"ד משמעות ייפוי הכוח, אחריותו וסמכויותיו ולאחר שהוא קרא את תוכן ייפוי הכוח ואישר כי הוא עומד בתנאי הכשירות הנדרשים ממיופה כוח בהתאם להוראות חוק וכן **טופס ויתור סודיות** מטעמו.

בסיום מילוי הטופס באופן מקוון תחתום עליו את חתימתך הידנית וכך גם מיופה הכוח. עורך הדין יחתום חתימתו הידנית וגם חתימה אלקטרונית והמסמך יופקד במשרדי האפוטרופוס הכללי.

2. הפקדת ייפוי הכוח המתמשך אצל האפוטרופוס הכללי

הפקדת ייפוי הכוח המתמשך אצל האפוטרופוס הכללי היא תנאי לתוקפו.

ההפקדה תיעשה באופן מקוון על ידי עורך הדין שערך את ייפוי הכוח המתמשך או בהתייצבותך במשרדי האפוטרופוס הכללי תוך הזדהות עם תעודה מזהה עדכנית (תעודת זהות או עם דרכון במקרה ואתה תושב חוץ) ומסירה אישית של העותק המקורי.

בשתי אפשרויות ההפקדה יש להמציא עותק מקורי של ייפוי הכוח המתמשך למשרדי האפוטרופוס הכללי תוך 14 יום ממועד ההפקדה המקוונת ע"י עוה"ד. ההמצאה יכולה להיעשות בדואר רשום או כאמור, בהתייצבותך במשרדי האפוטרופוס הכללי.

האפוטרופוס הכללי ישלח לעוה"ד ואלריך הודעה ראשונה המאשרת את קבלת ייפוי הכוח המתמשך, והודעה נוספת על אישור ההפקדה או דחייתה לאחר עריכת הבדיקות הנדרשות לפי החוק.

לייפוי הכוח המתמשך יצורפו המסמכים הבאים:

1. חוות דעת מומחה (במקרה שתרצה לצרף חוות דעת כאמור או כשעורך הדין ביקש לקבלה כתנאי לעריכת ייפוי הכוח המתמשך).
2. טופס וויתור על סודיות של מיופה הכוח.
3. כל מסמך אחר שתרצה לצרף לייפוי הכוח המתמשך (כגון רשימה מפורטת של הרכוש או נספח מורחב של ההנחיות המקדימות).

במידה ויופקדו מספר ייפויי כוח (באותם העניינים) ייפוי הכוח האחרון שנערך והופקד כדין הוא יהיה המחייב.

אגרה ופטורים

בתקופה הראשונה לאחר כניסת ההוראות הנוגעות לייפוי הכוח המתמשך בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות לתוקף (11.4.17), יהיה שירות הפקדת ייפוי הכוח המתמשך שיינתן על ידי האפוטרופוס הכללי - פטור מאגרה.

בהמשך עתידות להתפרסם תקנות שבהן ייקבע גובה האגרה ותנאים לפטור מאגרה ככל שייקבעו.

3. שליחת תזכורות לממנה

אחת לשלוש שנים מיום ההפקדה ועד שייפוי הכוח ייכנס לתוקף, ישלח לך האפוטרופוס הכללי תזכורות כדי לוודא שאתה מעוניין שייפוי הכוח ימשיך לעמוד בתוקפו ויזכיר לך את זכותך לבטלו או לשנותו.

פרק חמישי: כניסת ייפוי הכוח המתמשך לתוקף

ייפוי הכוח המתמשך ייכנס לתוקף אם וכאשר לא תהיה מסוגל עוד להבין ולקבל החלטות באותם עניינים שנכללו בייפוי הכוח (עניינים אישיים, ענייני רכוש, כולם או חלקם) זאת, בהתאם לתנאים שקבעת בייפוי הכוח המתמשך.

החוק אינו מאפשר לקבוע תנאי שתלוי בשיקול דעתו הבלעדי של מיופה הכוח לקבוע כי אינך מבין בדבר, וזאת כדי להגן מניצול כוחו לרעה בשלב המשמעותי שבו הבנתך ויכולותיך עלולים להיות מופחתים.

תנאים אלו יכולים להיות בהתאם לשיקול דעת משותף של מיופה הכוח ואדם נוסף קרוב אליך אשר יכולים להעיד על סמך הכרותכם כי הגיע השלב בו אינך מבין בדבר, או בקרות אירוע מסוים כמו אשפוז פסיכיאטרי או על פי חוות דעת מומחה שתקבע זאת.

בהתקיים התנאים לכניסת ייפוי הכוח לתוקף, חלה חובה על מיופה הכוח, לפי החוק, למסור הצהרה לאפוטרופוס הכללי כי התקיימו התנאים כאמור וכי הוא קיים את חובות היידוע. מסירת ההצהרה היא תנאי לכניסתו לתוקף של ייפוי הכוח.

לאחר קבלת הצהרת מיופה הכוח, ימסור האפוטרופוס הכללי למיופה הכוח אישור שייפוי הכוח נכנס לתוקף, ואף ישלח הודעה על כך אליך ולאדם המיודע.

פרק שישי: ייפוי כוח בתוקף

מיופה הכוח יפעל בהתאם לסמכויות שנקבעו בייפוי הכוח המתמשך ויצג לכל דורש, בהתאם לצורך, עותק של ייפוי הכוח המתמשך הנושא את אישור האפוטרופוס הכללי (חותמת ובה יצוינו תאריכי ההפקדה והכניסה לתוקף).

דרכי הפעולה של מיופה הכוח

על מיופה הכוח לבצע את תפקידו ולהפעיל את סמכויותיו, כפי שפורטו בייפוי הכוח המתמשך, תוך שמירה מרבית על כבודך, רצונך, זכויותיך וחירויותיך.

על מיופה הכוח לפעול לטובתך ועל פי הסמכויות וההנחיות שקבעת בייפוי הכוח עצמו. בשלב בו מיופה הכוח יקבל החלטות בשמך או יבצע עבורך פעולות, הוא יצטרך לבדוק אם אתה יכול לקבל את ההחלטה או לבצע את הפעולה בעצמך, ורק אם לא תוכל לעשות כן בעצמך או באמצעות סיוע שלו או של גורם אחר, הוא יהיה רשאי לפעול בשמך. כך תישמר עצמאותך, ככל הניתן, תוך התחשבות ברצונותיך ובבקשותיך.

על מיופה הכוח לפעול במסירות, בשקידה, במיומנות ובתום לב לטובתך - ולא לטובת אינטרסים אישיים שלו.

סמכויות וחובות מיופה כוח

מיופה כוח מוסמך לקבל בשמך כל החלטה או לבצע כל פעולה בקשר לעניינים שנכללו בייפוי הכוח המתמשך, שאותן אתה היית מוסמך לקבל או לבצע, הכול בהתאם להוראות החוק ולהנחיותיך בייפוי הכוח המתמשך.

ישנן פעולות שהן אישיות במהותן אשר מיופה הכוח אינו מוסמך לבצע בשמך ורק אתה לבדך יכול להחליט לגביהן. מדובר על פעולות כמו המרת דת, אימוץ ילד, השתתפות בבחירות או עריכת צוואה.

פעולות אחרות מחייבות הסמכה מפורשת בייפוי הכוח המתמשך. המשמעות היא שאם אין התייחסות מפורשת אליהן בייפוי הכוח – מיופה הכוח לא יוכל לבצען ללא אישור של בית המשפט. למשל: מתן תרומות, מתנות או הלוואות בסכומים מסוימים.

החוק מונה גם פעולות המחייבות בכל מקרה אישור של בית המשפט בכדי שמיופה הכוח יוכל לבצען בשמך, כגון פעולות במקרקעין ופעולות בשווי של מעל חצי מיליון ש"ח.

מיופה הכוח רשאי גם לקבל מידע בשמך בעניינים הקשורים לתפקידו, כגון: מידע רפואי או מידע פיננסי.

על מיופה הכוח לרשום הערות על כך שקיים ייפוי כוח מתמשך בתוקף אצל רשויות מסוימות, למשל במרשם שבו רשומות זכויותיך בנכס מקרקעין. זאת במטרה להגן על רכושך מפני צד שלישי שעלול לנצלך או כדי למנוע ממך עשיית פעולות ברכוש שאינן לטובתך בשלב שבו אינך מבין בדבר.

שכר והחזר הוצאות למיופה כוח

הנחת המוצא היא שבמערכת יחסים המבוססת על קרבה משפחתית או אחרת נושא התגמול אינו רלוונטי (בדומה לאפוטרופסים, בני משפחה, אשר אינם גובים שכר תמורת מילוי תפקידם).

במקרה בו בכל זאת תרצה לשלם למיופה הכוח שכר עבור ביצוע תפקידו תצטרך לציין זאת מפורשות ובאופן מפורט בייפוי הכוח המתמשך- לנקוב בגובה השכר המאושר על ידך, כיצד יהיה על מיופה הכוח לגבות את שכרו, מועדי התשלום וכל תנאי שתמצא לנכון.

בהיעדר הוראה מפורשת בעניין זה, מיופה הכוח לא יהיה רשאי לקבל שכר אלא רק לגבות החזר הוצאות סבירות שהוציא לצורך מילוי תפקידו (למשל עבור נסיעות שהוא מבצע במסגרת מילוי תפקידו).

פרק שביעי: ביטול ופקיעת ייפוי הכוח המתמשך

ייפוי הכוח יהיה בתוקף עד לביטולו או לפקיעתו – בהתאם לתנאים שקבע החוק והודעה על כך יש למסור לאפוטרופוס הכללי.

ביטול – באפשרותך לבטל את ייפוי הכוח בכל עת שתחפוץ בכך, אך זאת - כל עוד לא הגבלת את עצמך במפורש בייפוי הכוח עצמו. עליך להודיע על כך למיופה הכוח ולאפוטרופוס הכללי באמצעות טופס הודעה על ביטול. כמו כן, בית המשפט יכול להחליט על ביטול ייפוי כוח מתמשך במקרה שמיופה הכוח לא הפעיל את סמכויותיו כראוי.

פקיעה – ייפוי הכוח יפקע במספר מקרים:

- בהתקיים תנאי שקבעת בייפוי הכוח המתמשך, כגון מועד מסוים לפקיעתו;
- בהודעת מיופה הכוח שאינו מעוניין עוד לשמש כמיופה כוחך (לפני הכניסה לתוקף עליו להודיע לך ולאחריה עליו להודיע לקרובך)
- בפטירתך או בפטירת מיופה הכוח;
- אם מיופה הכוח אינו כשיר עוד לשמש בתפקיד זה לפי החוק או שהתקיימו נסיבות שנקבעו בחוק – למשל: אם מונה לו אפוטרופוס; במקרה שהוא נבחר בשל היותו בעל מקצוע ורישיונו נשלל; כשמיופה הכוח הוא בן זוגך או הידוע בציבור שלך והקשר הזוגי ביניכם פקע וכו'.

על מיופה הכוח או מי מטעמו למסור הודעה על פקיעת ייפוי הכוח לאפוטרופוס הכללי (עליך למסור הודעה לאפוטרופוס הכללי אם הוא טרם נכנס לתוקף).

לאחר קבלת הודעה על פקיעה או ביטול ירשם הדבר במאגר ההפקדות של ייפוי הכוח המתמשכים באפוטרופוס הכללי.

סיום תפקידו של מיופה הכוח

לאחר אריכות ימים על מיופה הכוח להעביר את נכסיו שהיו בטיפולו ליורשיו או למנהל עזבונו (אם מונה) או למי שבית המשפט יקבע.

יחד עם זאת, למשך תקופה של 90 יום ממועד הפטירה, רשאי מיופה כוח לענייני רכוש, להמשיך ולטפל בעניינים רכשיים מסוימים (אם אין גורם אחר שהוסמך לכך כאמור). בכלל זה רשאי מיופה הכוח לשלם תשלומים עבור שירותים שקיבלת בחיידלשלם עבור הוצאות סבירות לקבורה ואבלות, להמשיך לנהל נכס מושכר או נכס הדורש טיפול שוטף.

אם מתעורר צורך לטפל בענייני רכוש אחרים, לשם שמירת נכסיו או מניעת נזק לעזבונו, רשאי מיופה הכוח לפנות לבית המשפט לצורך קבלת הוראות בעניין.

פרק שמיני: אנשים "מיודעים" וקבלת מידע

אנשים מיודעים

באפשרותך לבחור באנשים נוספים המעורבים בחייד אשר יקבלו מידע ודיווח ישירות ממיופה הכוח בשלב כניסת ייפוי הכוח לתוקף, ובהמשך על החלטות שהוא מקבל עבורך ועל הפעולות שהוא מבצע בשמך. אנו ממליצים כי תעשה שימוש באפשרות זו וכך תיצור גורם מפקח שיבחן את תפקודו של מיופה הכוח באופן ובתדירות שיקבעו על ידך.

בנוסף הינך רשאי לקבוע כי מיופה הכוח ידווח לאפוטרופוס הכללי באמצעות הגשת פרטה ודוחות כספיים בדומה לדיווח הנדרש מאפוטרופוסים.

הגורמים הזכאים לקבל מידע והיקפו

מרגע שהופקד ייפוי כוח מתמשך, אך טרם נכנס לתוקף, זכאים לקבל מידע אודותיו- אתה, מיופה הכוח, היועץ המשפטי לממשלה (או נציגו) ועובד סוציאלי לסדרי דין שמונה לפי חוק.

מרגע כניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, זכאים גם ה"מיודעים" וקרובי משפחתך לקבל מידע על ייפוי כוח מתמשך בתוקף, על זהותם של מיופיי הכוח ועל סוג העניינים שנכללים בייפוי הכוח. זאת, אלא אם הגבלת את זכאותם מפורשות בייפוי הכוח המתמשך.

ישנם גורמים נוספים שניתן לקבוע כמורשים לקבל מידע בהיקף מסוים בתנאים שייקבעו.

פרק תשיעי: דגשים

1. ייתכן שיעבור זמן רב ממועד חתימתך על ייפוי הכוח המתמשך ועד המועד שיעשה בו שימוש. עליך לוודא שהאמור בו משקף את רצונך ולחשוב על ההשלכות האפשריות לטווח הארוך. רצוי לבדוק מעת לעת אם ההוראות שרשמת בו עדיין עדכניות - אם אתה עדיין מרוצה מבחירת מיופה הכוח או מהעניינים שקבעת שבהם הוא יפעל, או אם יש מקום לביצוע שינוי כלשהו.

התזכורות שתקבל מהאפוטרופוס הכללי אחת לשלוש שנים נועדו לסייע לך בכך.

2. במקרה שתרכזה לשנות את **ההנחיות המהותיות** שנתת (למשל: להחליף את מיופה הכוח באדם אחר) תצטרך לערוך ייפוי כוח חדש בפני עורך דין שהוסמך לכך ולעבור את אותו תהליך כמו בפעם הראשונה.

3. אם במהלך הזמן יחול שינוי **בפרטים "הטכניים"** שמסרת בייפוי הכוח המתמשך (למשל בפרטי ההתקשרות) עליך לעדכןם באמצעות מילוי טופס "עדכון פרטים" ושליחתו אל האפוטרופוס הכללי.

4. אנו ממליצים לך על הפקדה מקוונת על ידי עורך הדין שערך את ייפוי הכוח המתמשך. יחד עם זאת, אם תחליט לבצע את ההפקדה במסירה אישית במשרדי האפוטרופוס הכללי מוצע כי תעשה זאת **בסמוך** למועד עריכתו וחתימתו בפני עורך הדין. זאת כדי לצמצם את החשש שיימנע ממך מסיבה כלשהי להפקיד את ייפוי הכוח כנדרש על פי החוק ובהמשך להכניסו לשימוש.

5. אם אתה מתלבט האם למנות מיופה כוח אחד או יותר, כדאי שתשקול את השיקולים הבאים –

א. לעתים למיופה כוח יחיד קל יותר לפעול ולקבל החלטות, אך אם מינויו יפקע (למשל עקב פטירה או משום ששינה את רצונו), ייפוי הכוח יהיה חסר תוקף. לכן כדאי למנות בנוסף אליו גם מיופה כוח מחליף (לפחות אחד).

ב. אם תחליט למנות מספר מיופי כוח - רצוי לבחור באנשים שיוכלו לפעול בשיתוף פעולה ולהתייחס לאופן בו תרצה שהם יפעלו במשותף – האם "ביחד או לחוד" (אפשרות זו הינה פחות מגבילה עבורם), או שפעולת האחד טעונה הסכמת השני או שתקבע גורם שלישי כפוסק ומכריע ביניהם במקרה של מחלוקת.

ג. פעולות מסוימות עשויות לחייב שיתוף פעולה בין מיופי הכוח, גם אם כל מיופה כוח אחראי לעניינים אחרים. לדוגמה: אם אחד אחראי על נושא המגורים שלך ואחר על ענייני הכספים, הרי שמעבר למקום מגורים חדש מחייב שיתוף פעולה ביניהם.

6. תוכל לבחור את העניינים בהם יחול ייפוי הכוח ואת הסמכויות של מיופה הכוח:

א. ישנה אפשרות לתת למיופה כוח סמכות כללית (למשל: "אני מסמיך את בתי, פלונית, לפעול בכל ענייני הרכושיים"). דרך זו מתאימה כשמדובר בממנה ומיופה כוח קרובים וכשהעברת שרביט ניהול העניינים למיופה הכוח היא המשך המהלך הטבעי של היחסים ביניהם. ייתכן והדבר יהיה כרוך בקשיים ביישום ההוראה על ידי גורמים שידרשו הרשאה ספציפית לפעולה המבוקשת.

ב. אפשרות אחרת המתאימה לממנה ומיופה כוח פחות "קרובים" הינה לפרט את העניינים והסמכויות שברצונך להקנות למיופה הכוח (למשל: "אני מסמיך את ידידי, פלוני אלמוני, לפעול בחשבון שמספרו X בבנק שמספרו Y, ולשלם מתוכו כל הוצאה שתידרש למחייתי לפי שיקול דעתו"). גם פירוט כזה יכול לגרום לקשיים בכך שהוא מגביל את היקף ההרשאה של מיופה הכוח לפעול בחשבון מסוים ולצרכים מסוימים.

7. מוצע להתייחס בייפוי הכוח גם לרכוש עתידי שצפוי להתקבל ממקורות שונים (כספי ירושה, פיצויים, זכייה וכו') ולסמכות מיופה הכוח לקבל/לנהל ומה השימוש שתמצא לעשות בו.

בנוסף לפעולות שמחייבות הסמכה מפורשת ע"פ החוק (למשל פעולה משפטית הקשורה בעסקה/עסקאות בסכום מסוים) מוצע שתסמיך את מיופה הכוח הרכושי מפורשות לבצע גם פעולות נלוות שידרשו לו לשם מילוי תפקידו (חתימה על כתב וויתור וסילוק במסגרת קבלת החזר דמי פיקדון/יתרת פיקדון ששילמת לבית ה"דיר המוגן" לשם ובנוסף לסמכותו לקבל עבורך את הכספים ולהפקידם (בחשבונך).

כמו כן ניתן להתייחס לאירועים צפויים ולהתייחס לחלוקת/מתן סכומים מסוימים (למשל: כספים למימון לימודי הנכד באוניברסיטה בגובה שכר הלימוד).

8. הבחירה באנשים "מיודעים" שידעו על ייפוי הכוח המתמשך והוראותיו אינה מחויבת על פי החוק אך היא מאוד מומלצת – המיודעים מהווים "עין" נוספת שבוחנת, מפקחת על פעולות מיופה הכוח ומוודאת כי הן נעשות בהתאם לסמכויות שנקבעו ולרצון שהבעת בייפוי הכוח המתמשך.

בנוסף, החוק מחייב מסירת הודעה על ייפוי הכוח המתמשך למיודעים ולמקורבים שתבחר החל ממועד כניסת ייפוי הכוח לתוקף. מוצע כי תשקול

לעדכנם בשלב מוקדם יותר. כך תמנע מצב בו יפעלו אחרת בעניינים הנוגעים אליך אם מיופה הכוח לא יצהיר על הכניסה לתוקף במועד הרלוונטי (למשל: במקרה של תאונה, בו אתה לא תהיה במצב שתוכל לתת הסכמה לטיפול רפואי ומיופה הכוח לא יהיה בנמצא, יוכלו הקרובים לעדכן בדבר קיומו של ייפוי הכוח המתמשך וזהות מיופה הכוח וכך יגדל הסיכוי שהחלטות משמעותיות ייעשו בהתאם לרצון שהבעת בייפוי הכוח המתמשך).

פרק עשירי: מידע כללי

האפוטרופוס הכללי מנהל מאגר של ייפוי כוח מתמשכים אשר הופקדו אצלו. המאגר חסוי לעיני ציבור אבל ניתן לפנות ולקבל מידע מסוים בהתאם להוראות החוק וכמפורט לעיל.

לצורך ניהול תקין ועדכני של המאגר עליך ועל מיופה הכוח לעדכן את האפוטרופוס הכללי לגבי כל שינוי (מהותי או טכני, כפי שפורט לעיל) בפרטים המצויים במאגר.

הוראות החוק הרלוונטיות

1. [חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962](#)
2. [תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות](#) (ייפוי כוח מתמשך, הנחיות מקדימות לאפוטרופוס ומסמך הבעת רצון, התשע"ז-2017).

○ תמיכה טכנית ושאלות כלליות:

לשאלות כלליות ולסיוע טכני ניתן לפנות למוקד השירות והמידע של משרד המשפטים:

שעות פעילות המוקד: בימים א'-ה' בין השעות 08:00-16:00.

טלפון: 076-5300880

כתובת דואר אלקטרוני: information@justice.gov.il

פקס: 02-6468022

○ הדפדפנים התואמים לעבודה עם טופס ייפוי כוח מתמשך הינם:

- Explorer 10 ומעלה

- Chrome

○ **מידע:**

בהמשך יפותח באתר האינטרנט "אזור אישי" אליו יוכלו הממנה ומיופה הכוח להיכנס באמצעות סיסמה, לצפות בפעולות שנעשו ולבצע פעולות (למשל עדכון פרטים, ביטול ייפוי הכוח וכו')

לכניסה [לאתר כשרות משפטית ואפוטרופסות online](#)

מידע כללי ניתן למצוא [באתר האפוטרופוס הכללי](#) תחת לשונית "ייפוי כוח מתמשך".

מידע נוסף ניתן למצוא [בסרטון הדרכה מקוון](#).

פרטים ליצירת קשר עם מחוזות האפוטרופוס הכללי:

שעות קבלת הקהל והמענה הטלפוני בכל המחוזות: ימים א', ב', ד, ה' בין השעות 30:12-30:8.

אין קבלת קהל או מענה טלפוני ביום ג'.

מחוז תל אביב והמרכז:

כתובת: רח' השלושה 2, קומת קרקע, ת"ד 9040, תל אביב - יפו, 61090.

טלפון: 03-6899635/6

פקס: 02-6467551

(לתשומת הלב: פקסים שיישלחו למספרים האחרים שהיו בשימוש על ידי מחוז תל אביב עד לאחרונה – לא יגיעו למשרדי המחוז!)

כתובת דוא"ל apot-tlv1@justice.gov.il

מחוז ירושלים:

כתובת: רח' כנפי נשרים 15, בית התאומים, קומה 4, גבעת שאול, ירושלים, 95464

טלפון: 02-6215777

פקס: 02-6467570

כתובת דוא"ל apt-jr-apot@justice.gov.il

מחוז באר שבע והדרום:

כתובת: התקווה 4, באר שבע, מיקוד 84108, ת"ד 965 קריית הממשלה

טלפון: 08-6264561/2

פקס: 02-6467576

כתובת דוא"ל bshapotropsutfax1@justice.gov.il

מחוז חיפה והצפון :

כתובת : שד הפלי"ם 15 א' קרית הממשלה, ת"ד 847, חיפה, 3100801

טלפון : 04-8633777

פקס : 02-6467567

כתובת דוא"ל apac-haifa@justice.gov.il